

Cvičení 5. Peníze, centrální a komerční bankovníctví

Definice a vzorce:

Nabídka peněz:

Peněžní agregáty M1, M2, M3

M1 = oběživo a vklady (depozita) na požádání

M2 = M1 + termínovaná depozita

M3 = M2 + vklady v cizích měnách v domácích obchodních bankách + repo operace (poskytnutí úvěru zajištěného cennými papíry)

MB = hotovostní oběživo + celkové rezervy bank

Míra povinných rezerv – stanovuje CB jako procento z vkladů u komerčních bank

Rovnice směny : $M.V = P.Q$

Poptávka po penězích:

motivy – transakční, majetkový, opatrnostní

Příklad rozvahy obchodní banky

aktiva		pasiva	
Hotovost trezorová	1000	Závazky ke klientům – depozita na požádání	5000
Pohledávky k CB – povinné rezervy	500	- termínová depozita	2000
přebytek rezerv	30	- úsporná depozita	1000
Úvěry celkem	4800	Ostatní závazky (např. k CB)	500
Cenné papíry	2000	Vlastní kapitál	400
Hmotná aktiva	400		
Jiná aktiva	170		
Celkem aktiva	8900	Celkem pasiva	8900

Úkoly:

- 5.1 Vypočtete rychlost obratu peněz za předpokladu, že reálný hrubý domácí produkt je 200 mld. Kč, cenový index je roven 1,5 a množství peněz je 50 mld. Kč.
- 5.2 Zjistěte, jaká je přibližná rychlost obratu peněz v České republice. Pro aktuální hodnoty využijte internetových stránek Českého statistického úřadu a České národní banky.
- 5.3 Jak se změní peněžní agregáty M1, M2 a M3, jestliže klienti obchodních bank převedou 100 mil. Kč ze svých běžných účtů (resp. z vkladů na požádání nebo také vkladů na viděnou) na termínované (spořicí) účty?
- 5.4 Jaká je aktuální výše jednotlivých peněžních agregátů v České republice? K odpovědi použijte internetové stránky České národní banky.
- 5.5 Kolik činí hodnota peněžního multiplikátoru, jestliže celková depozita bank jsou ve výši 2 500 mld. Kč a objem povinných minimálních rezerv činí 50 000 mil. Kč?
- 5.6 Jak vysoká je v současné době sazba povinných minimálních rezerv v České republice? Srovnajte tuto sazbu s jinými světovými ekonomikami. Vysvětlete, jak by případná změna této sazby ovlivnila peněžní trh v ČR.

- 5.7 Jakou hodnotu mají celkové rezervy bank, pokud oběživo má hodnotu 800 mld. Kč a peněžní báze dosahuje hodnoty 1 700 mld. Kč?
- 5.8 Maximální teoretická výše celkových rezerv banky Alfa je 500 mil. Kč. Kolik peněz maximálně může tato banka poskytnout na úvěry svým klientům, jestliže míra povinných minimálních rezerv je centrální bankou stanovena ve výši 3 % z vkladů?
- 5.9 V bankovní soustavě určité země koncem roku 1 činila šekovatelná depozita 130 mld. peněz, úsporové a termínované vklady 150 mld. peněz. Agregát M1 činil 170 mld. peněz. Vypočtete množství hotovosti v oběhu a agregát M2.
- 5.10 Vypočtete celkový přírůstek bankovních vkladů, jestliže se centrální banka rozhodne odkoupit od komerčních bank cenné papíry v hodnotě 50 mil. Kč. Míra povinných rezerv je 2 % z bankovních vkladů a banky v bankovním systému neudržují žádné nadbytečné rezervy. Znázorněte postup tvorby bankovních depozit pomocí bankovní rozvahy.
- 5.11 Celková depozita banky činí 1500 mil Kč, hodnota peněžního multiplikátoru je 8.
- Určete velikost míry povinných rezerv v procentech z vkladů.
 - Vypočtete výši povinných minimálních rezerv banky v korunách.
 - Určete maximální hodnotu celkových rezerv této banky v korunách.
 - Určete maximální výši úvěrů, které banka může poskytnout svým klientům.
- 5.12 Doplňte následující tabulku. Předpokládejte, že banky drží 2 % svých depozit jako povinnou rezervu, neudržují žádné dobrovolné rezervy a že klienti znovu uloží u jiných peněžních ústavů všechny peníze, které si vypůjčí.
- Vyjádřete účinek 1 mil. dolarů deponovaných v bance A na celkovou teoretickou změnu depozit ve všech třech bankách A, B, C.
 - Určete celkovou teoretickou změnu depozit (vyvolanou uložením tohoto 1 mil. dolarů) v celém bankovním systému země, který samozřejmě zahrnuje i další banky a finanční instituce.

	Změna depozit	Změna poskytovaných úvěrů	Změna rezerv
Banka A	1 000 000		
Banka B			
Banka C			
Celkem banky A, B, C			

- 5.13 Předpokládejme, že banky dobrovolně udržují o 6 % vyšší rezervy nad povinnou míru rezerv stanovenou centrální bankou ve výši 4 %. Jak to ovlivní tvorbu depozitních peněz?